

Акт

лісопатологічного обстеження лісових насаджень філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», що потребують проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів у 2025 році

29.08.2025

смт. Олександрівка

Нами, начальником відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист» ДОМАНЧУК Оленою, інженером – лісопатологом І категорії відділу нагляду та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист» ВОВКОМ Володимиром, інженером охорони та захисту лісу філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» ГАПИЧОМ Іваном, лісничим Кропивницького лісництва ПОПОВИМ Вдадиславом, лісничим Новоукраїнського лісництва ШЕВЧУКОМ Олександром, лісничим Олександрівського лісництва САВЧЕНКОМ Станіславом, проведено 29 серпня 2025 року лісопатологічне обстеження насаджень Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» з метою здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на загальній площі 43,6 га.

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно до Проектів організації та розвитку лісового господарства (таксаційний опис, відомості поквартальних підсумків) 2020 року, наведена в таблиці:

Лісництво	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер підвиділу	Площа, можлива для експлуатації	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності
						склад насад.	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар	
Олександрівське	24	2	7,5		6,5	7СЗЗСКР	120	0,50	2	26	40	310	2
Олександрівське	24	11	12,3	1	4,8	10СЗ	130	0,60	2	28	44	380	2
Олександрівське	24	11	12,3		7,5	10СЗ	130	0,60	2	28	44	380	2
Олександрівське	25	20	12,0	2	7,8	10СЗ	114	0,50	2	26	40	290	2
Олександрівське	25	20	12,0		3,3	10СЗ	114	0,50	2	26	40	290	2
Олександрівське	28	12	4,0	1	0,8	10СЗ	109	0,60	2	25	32	330	2
Олександрівське	35	16	5,5		0,2	10СЗ	55	0,70	1А	22	30	330	3
Разом по лісництву			65,6		30,9								
Кропивницьке	23	2	16,9		5,7	8ЯЗ2ДЗ	80	0,70	1	24	26	270	2
Разом по лісництву			16,9		5,7								
Новоукраїнське	3	1	14,5	1	7,0	10ЯЗ	70	0,70	1А	26	28	330	2
Разом по лісництву			14,5		7,0								
Площа ВСР по надлісництву 43,6 га.													

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів в лісових насадженнях Кропивницького, Новоукраїнського та Олександрівського лісництв філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (далі – Лісництво), призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану, було проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального обстеження стану дерев, керуючись Санітарними правилами в лісах України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 року № 555.

Обстеженням встановлено:

За результатами оцінки санітарного стану лісових насаджень Олександрівського лісництва відмічено, що насадження мають незадовільний санітарний стан внаслідок стихійного лиха (бурелом), що викликали деградацію лісових деревостанів.

Також відмічено погіршення санітарного стану лісових насаджень Кропивницького та Новоукраїнського лісництв в результаті глобальної зміни клімату, зокрема, потеплінням (засуха та відсутність опадів), у зв'язку із чим, склалися сприятливі умови для розмноження та розповсюдження стовбурових шкідників і хвороб лісу.

На ділянках, пройдених буреломом та вітровалом, спостерігали: повалені дерева (сосни) один на одного, перехрещені, численні злами верхівок більше, ніж 1/2 довжини крони, дерева з підірваною кореневою системою, з нахилом нижньої та середньої частини стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, з дугоподібно зігнутими стовбурами, а також дерева із зламаними стовбурами, є завислі на рядом стоячі.

Часто злами стовбурів виникли в місцях ран раку сірянки або в місцях потовщень стовбурів, що спричинили зменшення стійкості дерев до вітру.

Пунктом 16 «Санітарних правил в лісах України» передбачено «у насадженнях, пошкоджених вітром, в першу чергу для рубки призначаються дерева з поваленими чи зламаними стовбурами».

Також у вибірку санітарну рубку відбиратимуться соснові дерева сосни V – VI категорії санітарного стану: з рудою та відсутньою хвоєю, поваленими та зламаними в комелі сухостійними стовбурами, з частковим та повним відшаруванням кори, пошкоджені стовбуровими шкідниками (короїдами, вусачами, златками).

У Кропивницькому лісництві в кварталі 23 виділі 2 (8ЯЗ2ДЗ) та у Новоукраїнському – кварталі 3 виділі 1.1 (10ЯЗ) будуть відібрані у ВСР дерева ясеня й дуба IV – VI категорії. Відмічена масова суховершинність ясеневих крон більше, ніж 2/3, сухостійні дерева дуба та ясеня, локальне відшарування кори, пошкодження стовбуровими шкідниками (вусачі, заболонники, ясеневі лубоїди).

Шкідливість комах і збудників хвороб проявляється у порушенні структури крон, частковій або повній втраті хвої, зменшенні приросту, зменшенні стійкості до дії вітру та інших чинників, погіршенні санітарного стану дерев або їхньої загибелі, впливі на генеративну сферу дерев, а також – на якість лісової продукції, зокрема деревини.

На момент обстеження відведення лісових ділянок у вибірку санітарну рубку проведено частково.

Таким чином, зважаючи на незадовільний санітарний стан насаджень, керуючись «Санітарними правилами в лісах України» в обстежених деревостанах Надлісництва доцільно здійснити вибірку санітарну рубку із видаленням дерев, пошкоджених буреломом, вітровалом, стовбуровими шкідниками та уражених хворобами лісу, а саме:

- буреломні та вітровальні дерева хвойних Олександрівського лісництва;
- По Надлісництву відбиратимуться листяні дерева (ясен, дуб) IV - VI категорії санітарного стану: суховершинні, сухостійні, пошкоджені стовбуровими шкідниками;
- дерева хвойних порід V – VI категорій санітарного стану, пошкоджені комплексом стовбурових шкідників: короїдами (верхівковим та шестиzubчастим, малим сосновим лубоїдом), вусачами, златками.

Характер всихання поодинокий та груповий, темп поступовий та різкий, ступінь всихання слабкий та середній.

При проведенні вибірових санітарних рубок у насадженнях філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» залишати дерева, які виконують важливі біоценотичні функції та слідкувати, щоб зменшення повноти насаджень не було нижче встановленого показника повноти згідно «Санітарних правил в лісах України».

Висновок:

1. В насадженнях, пошкоджених буреломом та вітровалом, провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибірку санітарну рубку, до масового заселення їх стовбуровими шкідниками або ураження хворобами.

2. В насадженнях, пошкоджених стовбуровими шкідниками та уражених хворобами лісу, з метою недопущення розмноження та розповсюдження у прилеглих насадженнях стовбурових шкідників, хвороб лісу й забезпечення належного санітарного стану, провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів із застосуванням найефективніших методів та технологій, враховуючи стан насаджень, особливості розвитку шкідників.
3. З метою поліпшення санітарного стану лісів, обстежені насадження потребують проведення **вибірково санітарної рубки на загальній площі 43,6 га.**
4. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів здійснювати з дотриманням вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27 липня 1995 року № 555.

Акт складений в 3 примірниках.

Додаток: фотоматеріали

Начальник відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист»
Інженер – лісопатолог I категорії відділу нагляду та
прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист»

Олена ДОМАНЧУК

Володимир БОБК

Інженер охорони та захисту лісу
філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Іван ГАПИЧ

Лісничий Кропивницького лісництва

Владислав ПОПОВ

Лісничий Новоукраїнського лісництва

Олександр ШЕВЧУК

Лісничий Олександрівського лісництва

Станіслав САВЧЕНКО

Заступник начальника

Олександрівського лісництва

Василь СМЕРЧАК